

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. N°. 45.

Tolvte Session.

15de Møde.

Løvedagen den 20de October Kl. 12.

(Forsæt.)

Indenrigsministeren ad interim: Den ærede Rigsdagsmand (N. Hage) vil kun beholde det første Punktum af Lovudkastets § 15 og desuden stemme for Ophævelsen af Stamfutteriet; den ærede Rigsdagsmand kunde imidlertid paa en nemmere Maade faae sin Anskuelse sat igjennem; nemlig ved blot at hólde sig til Lovforslagets § 24, der lyder saaledes: „Lov af 31te Marts 1852 om Foranstaltninger til Hundsdyr- og især Hesteavlens Fremme op- hæves.“ Denne Paragraph udtaler den ærede Rigsdagsmands egentlige Mening, det, han egentlig vil have sat igjennem, og det er saaledes en Omvei, den ærede Rigsdagsmand er gaaet; men han er formentlig ved at læse Lovudkastet ikke naaet til § 24; thi hvis han var kommen dertil, vilde han i den have fundet sin Mening fuldstændigt udtalt; han er bleven staaende ved § 15. — Den ærede Rigsdagsmand talte Meget imod, at Regjeringen skulde indblande sig i disse Anliggender, men han vilde dog tage 1 Million af Statens Midler for at laane ud til Draining; men blander Regjeringen sig da ikke ind i Drainingen? Naar vi skulde anvende 1 Million Rd. mod billige Renter og Amortisation til Draining, saa komme vi jo paa Hovedet ind i Drainingen, saa blande vi os jo ind i Landvæsenet paa en ny Maade og i det Hele taget i et ganske andet Omfang; end der her er Tale om; thi

naar 1 Million anvendes til Draining, veed jeg ikke, hvorfor man skulde blive staaende derved, jeg veed ikke, hvorfor man ikke skulde sige: Ja, Draining er en fortreffelig Ting, men det er dog endnu vigtigere at sørge for, at Folk ikke komme til at gaae fra Gaardene, og Staten bør derfor ogsaa i den Henseende komme til Hjælp, og tog man saadanne Bestemmelser med Hensyn til Landet, maatte det Samme ogsaa gjælde med Hensyn til Kjøbstederne, o. s. fr. — Den ærede Rigsdagsmand kom saaledes paa den besynderligste Maade til at vise, hvor lidt gennemført den Tanke er hos ham, at Regjeringen ikke skal blande sig i Landvæsenets Sager, idet han selv foreslog, at saa overordentlig store Summer skulle anvendes til et enkelt Formaal, som vistnok i sig selv kan være meget hensigtsmæssigt, men som det dog vilde være meget betænkeligt paa den Maade at blande Regjeringen ind i. — Det er ganske vist en rigtig Grundfættning, at Borgerne ved deres egne Kræfter skulle udføre saa Meget som muligt; det Samme gjælder om de store Foretagender, som paa hele Continentet nu varetages af Staten — jeg siger f. Ex. til Fernbane- og Veivæsenet, med Hensyn til hvilke det ogsaa var ønskeligt, om de kunde overlades til den private Foretagelsesaaend. Men ligesaa vist er det, at man maa see hen til de historiske Forhold, hvorunder man befinder sig; man kan ikke paa éengang fremkalde en saa kraftig Selv- virksomhedsaaend hos Befolkningen, at den med Driftighed paatager sig slige storartede Arbeiders Gjennemførelse, som Tilfældet er her, hvor der er en gammel Frihed, der har slaet dybe Rødder i Befolkningen, og hvor der har ud-